

Zdroje vody

aneb Les jako naše největší vodní nádrž

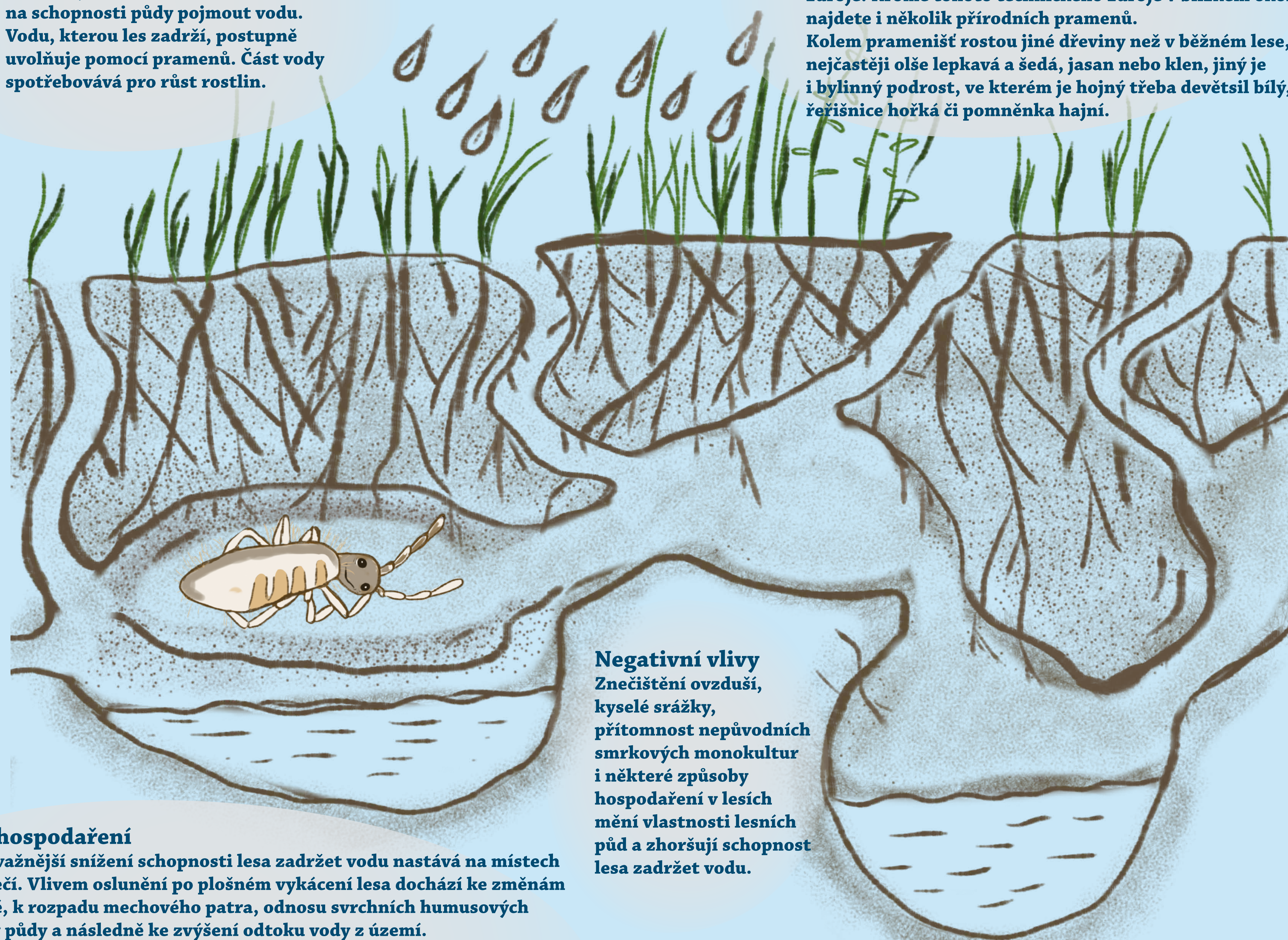
Prší a prší. Na les, na louku, na pole, ... Vláhý přibývá. Voda ulpívá na stéblech trav, na listech stromů, ... Déšť. Náš jediný významný zdroj vody. Nejvíce vláhý zadrží les. Je naší nejvýznamnější zásobárnou pitné vody i důležitou ochranou proti povodním.

Co se děje s vodou

Voda, která dopadne na půdní povrch, se buď vsákne nebo odteče. Kolik se jí vsákne, závisí hlavně na schopnosti půdy pojmout vodu. Vodu, kterou les zadrží, postupně uvolňuje pomocí pramenů. Část vody spotřebovává pro růst rostlin.

Zdroj vody

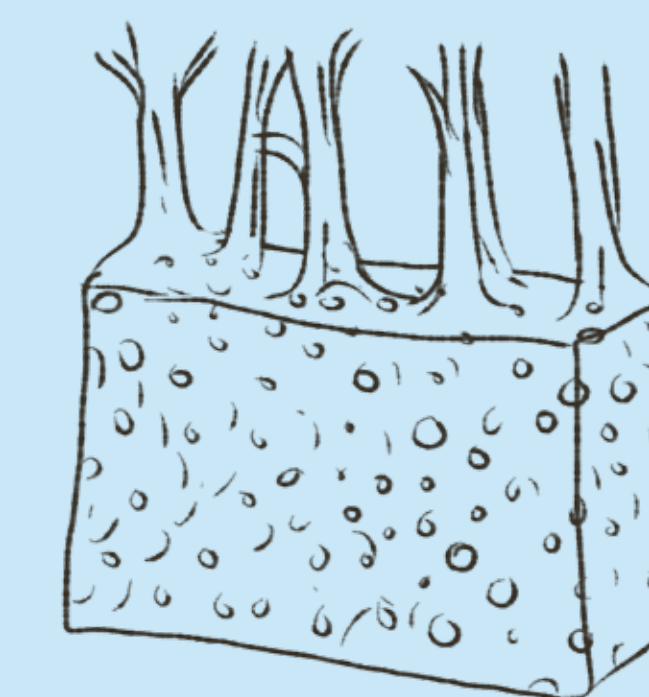
Voda z lesů je častým zdrojem pitné vody, který je mnohem kvalitnější než povrchová voda z přehrad. Její kvalita během roku nekolísá. Na nedaleký zdroj pitné vody nás upozorňují tabulky s nápisem ochranné pásmo vodního zdroje. Kromě tohoto technického zdroje v blízkém okolí najdete i několik přírodních pramenů. Kolem pramenišť rostou jiné dřeviny než v běžném lese, nejčastěji olše lepkavá a šedá, jasan nebo klen, jiný je i bylinný podrost, ve kterém je hojný třeba devěsíl bílý, řehišnice hořká či pomněnka hajní.

Negativní vlivy
Znečištění ovzduší,
kyselé srážky,
přítomnost nepůvodních
smrkových monokultur
i některé způsoby
hospodaření v lesích
mění vlastnosti lesních
půd a zhoršují schopnost
lesa zadržet vodu.

Vliv hospodaření

Nejzávažnější snížení schopnosti lesa zadržet vodu nastává na místech holosečí. Vlivem oslunění po plošném vykácení lesa dochází ke změnám v půdě, k rozpadu mechového patra, odnosu svrchních humusových vrstev půdy a následně ke zvýšení odtoku vody z území. Proto se v současné době stále více obnovují lesní porosty postupně, bez holin a nedochází tak k výrazným změnám v plnění funkcí lesa.

Naučná stezka

Velká kotlina

Les je jako houba

Voda se zadržuje povrchem stromů, keřů, bylin a mechorostů, na povrchu půdy, ale především v samotné lesní půdě. Schopnost lesa zadržet vodu závisí na stromech, které zde rostou. Dřeviny s hlubokými kořeny, např. buk, klen, jasan a jedle, vedou vodu do hlubších vrstev půdy podél kořenů. Voda však stéká také chodbičkami po půdních organismech. Naopak dřeviny s mělkými kořeny, např. smrk, odvádějí vodu do hlubších vrstev půdy mnohem hůře. Také tlející dřevo váže do sebe a do mechů na něm rostoucích velké množství vody. Povodním nejsnáze předejde takový les, který dovede velké množství vody zadržet a uvolňovat ho postupně.

A source of water, or Woods as our largest reservoir

Rain is our only significant source of water. Woods are our most significant store of drinking water and an important protection against flooding. Water is held by the surface of trees, bushes, plants and mosses, on the land surface, and particularly within the woodland soil. Air pollution, acid rain, plantations of imported spruce trees and some farming methods can change the properties of the woodland soil, reducing the capability of the wood to hold water.

Wasservorräte oder der Wald als unser größtes Wasserreservoir

Der Regen ist unsere einzige bedeutende Wasserquelle. Der Wald ist unser bedeutendstes Trinkwasserreservoir und auch ein wichtiger Schutz vor Hochwasser. Das Wasser hält sich auf der Oberfläche von Bäumen, Sträuchern, Kräutern und Moosen, auf der Erdoberfläche, aber vor allem im Waldboden selber. Die Luftverschmutzung, saure Niederschläge, nicht ursprüngliche Fichtenmonokulturen und auch einige Arten der Bewirtschaftung ändern die Eigenschaften von Waldböden und verschlechtern die Fähigkeit des Waldes, Wasser aufzunehmen.

Źródła wody albo Las jako nasz największy zbiornik wodny

Deszcz to nasze jedyne ważne źródło wody. Natomiast las to nasz największy magazyn wody pitnej jak również ochrona przed powodzią. Woda zatrzymuje się przy powierzchni tj. pod drzewami, krzakami, roślinami zielnymi oraz mszakami ale głównie w samym gruncie leśnym. Zanieczyszczenie powietrza, kwaśne opady, nietypowe monokultury świerkowe oraz niektóre sposoby gospodarowania na tych terenach zmieniają właściwości gruntów leśnych i pogarszają zdolności retencyjne lasu.

Víte, že lesní a zemědělská půda představují „nádrž“, která pojme mnohokrát více vody než všechny umělé vodní nádrže v ČR dohromady?

Víte, že lesní porost zadrží na svém povrchu více vody než travní porosty nebo orná půda?

Víte, že schopnost lesních porostů zadržet vodu se zvyšuje i zachováním části dřevní hmoty v lese? Mrtvé dřevo akumuluje vodu.

Naučná stezka byla vybudována v rámci projektu „Jednotný informační a komunikační systém ochrany přírody v NUTS II Moravskoslezsko“. Projekt je realizován s příspěvkem finančního nástroje Evropské unie LIFE. Spolufinancováno Moravskoslezským krajem. Vyšší Spolek Přátelé Vrbetky ve spolupráci se Správou CHKO Jeseníky a ACTAEA – společnost pro přírodu a krajinu. Více informací najdete na www.jeseniky.ochranaprirody.cz.

Texty: Kateřina Kočí, Martin Kočí, Jiří Chlapík, Miroslav Zedler / Technická spolupráce: Jan Hlufar, Marek Banaš, Leo Bureš
Foto: Martin Kočí, Leo Bureš, Petr Šaj, archiv Správa CHKO Jeseníky a Actaea / Design: sumec+ryšková, Roznov pod Radhoštěm / Tisk: Velkoplošný tisk

